

Orbán Viktor beszéde az ELI – Európai Kutatási Infrastruktúra Konzorcium épületének megnyitóján

2017. május 23. Szeged

Jó napot kívánok, tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Tisztelettel köszöntök mindenkit. Külön köszöntöm a polgármester urat. Köszönjük neki, hogy rövid időn belül már másodjára is itt lehetünk vendégként, ebben a városban. Köszöntöm Pálinkás professzor urat, köszöntöm az egyetemnek a vezetőit, köszöntöm Zupkó Gábort, Kispest polgármesterét, aki most az Európai Uniót képviseli Magyarországon. Tisztelettel köszöntöm a nagykövet urat, a diplomáciai testületek képviselőit, képviselőtársaimat. Köszönjük szépen, László, hogy itt vagy velünk, és tisztelettel köszöntöm őexcellenciás Püspök urunkat is, aki volt olyan kedves, és megtisztelt bennünket a jelenlétével.

Jó napot kívánok mindenkinek, tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Valószínűleg kevés itt masírozó szovjet katona gondolta, hogy harminc évvel távozásuk után ebből a földből egyszer majd egy lézerközpont fog kibújni. Ha igaz volt a választási kampányban olvasható felirat, miszerint „tovarisi, konyec”, akkor azt tudjuk mondani, hogy ez a folyamat a mai napon, legalábbis ezen a területén Magyarországnak visszafordíthatatlanná vált. Ebből többet laktanya már nem lesz.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Azt még kevésbé gondolta volna bárki is harminc évvel ezelőtt, hogy olyan berendezésekkel szereljük föl majd az itt kinövő új épületet, amelyeknél korszerűbbek jelenleg ma sehol sincsenek a világon. Ráadásul ezek a készülékek és berendezések egy olyan tudományterületet képviselnek, amelynek fejlődése ma a leggyorsabbak közé tartozik a világon. Itt állva a polgármester úrral és a Magyar Tudományos Akadémia korábbi elnökével ez előtt a grandiózus épületegyüttes előtt, amelyet néhány perc múlva belülről is megtekinthetünk, büszkék lehetünk arra a közös munkára, ami végül elvezetett bennünket a mai naphoz. Legalább olyan büszkék lehetünk erre a beruházásra, mint arra a munkára,

amelynek a segítségével a negyven éven át ideiglenesen itt állomásozó csapatokat harminc évvel ezelőtt sikerült kitessékelni Magyarország területéről.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Szeretném rögtön az elején leszögezni, hogy ezt az intézményt mi, magyarok nem ajándékba kaptuk. Ennek a beruházásnak a megvalósítását azért nyerhettük el az európai döntéshozóktól, mert a másik két társintézményt építő országgal együtt vállaltuk, hogy hajlandóak vagyunk ezt a lézerközpontot a saját pénzünkől – részben a saját költségvetési pénzünkől, részben pedig az Európai Unió Strukturális Alap számunkra biztosított forrásaiból – kihasítani. Nem volt ez könnyű döntés. Most itt, a siker óráiban már fölösleges felidézni az akkori vitákat, de a döntést bizony komoly viták előzték meg, hogy megengedheti-e magának Magyarország azt, hogy egy 70-80 milliárd forintos összeget egyetlen nagy beruházásra összpontosítson.

Végül is, tisztelt Hölgyeim és Uraim, a megvalósítás mellett döntöttünk. Mindezt tettük úgy, hogy közvetlenül a gazdasági válságot követően, még egy gyenge lábakon álló Európában éltünk. Ráadásul a három pályázó ország közül akkor mi voltunk a legrosszabb bőrben. Sőt, ha visszaemlékeznek, akkor az összes európai uniós tagállam közül nekünk állt a szénánk a legrosszabbul, hiszen a döntés időszakában közelebb jártunk a csődhez, mint Görögország. Ebből a helyzetből kellett minden egyes forintot és eurót összekuporgatva visszaküzdeni magunkat és ilyen beruházásokat megvalósítani. Mégis 2011-ben – szerintem helyesen – úgy döntöttünk, hogy megépítjük Magyarország modernkori történetének legnagyobb tudományos berendezését. Tudtuk, hogy ennek a lézerközpontnak a felépítése méltó állomása lesz a magyar tudomány történetének, és abban reménykedtünk, hogy majd megkoronázza Nobel-díjasaink munkáját is. Ahhoz sem fért kétség, hogy ennek a beruházásnak Szeged legyen a helyszíne. A Szegedi Tudományegyetemen végzett kutatói munka eddig is önmagáért beszélt, a mai naptól azonban abban reménykedünk, hogy ez a fénypont egy olyan fényforrássá válhat, amely a világ minden tájáról idevonzza a diákokat és a kutatókat. Van még egy dolog, amiről az elején talán érdemes néhány szót szólnom. Létezik egy elterjedt tévhit Magyarországon, amely úgy tartja, hogy a kormány által létrehozott beruházás egy ellenzéki vezetésű városban sikertelenségre van ítélve. Én ebben nem hiszek, és szerencsére a polgármester úr sem. Ez a beruházás is alaposan rácáfolt erre a gondolkodásra. Megmutatta, hogy bár léteznek és létezni is fognak nézetkülönbségek, hiszen a demokráciában ez természetes, de a jövő Magyarországaért, a magyar emberek jövőjéért végzett munkában igenis egyet lehet értenünk.

Szegeden bebizonyosodott, hogyha az ország és a város érdekeiről van szó, akkor az árkokat igenis át lehet hidalni.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Ha egyetlen mondatban kellene összefoglalnom, hogy mit jelent nekünk ez a beruházás, akkor azt mondanám, hogy az ELI egy újabb lépés a jövő felé. Az európai tudományos élet jövője ma már itt van, Szegeden, itt van Magyarországon, és itt van a közép-európai régióban. A csehországi és a romániai pillérrel együtt ugyanis ez az első olyan, a 2004-ben csatlakozott országok közös vállalkozásán nyugvó kutatási nagyberendezés, amelyet Európai Kutatási Infrastruktúra Konzorciumnak minősíthetnek. Akár azt is mondhatnánk, hogy ez nem olyan beruházás, amivel Európához felzárkózunk, hanem ez az a beruházás, amellyel Európa felzárkózik a világhoz. Ez azt jelenti, hogy ez az épület és azok a berendezések, amelyeknek otthont ad, reményeink szerint el fogják helyezni Magyarországot a világ tudományos térképén, sőt talán ki is emelik ott.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Vannak olyan tudományos programjaink, amelyeket uniós támogatással, és vannak olyanok is, amelyeket szintisztán hazai forrásból finanszírozunk. Ilyen például a Nemzeti Agykutatási Program és annak folytatása, a Nemzeti Kvantumtechnológiai Program vagy a Nemzeti Digitális Gyártástechnológiai Program – jelentsenek ezek akármit is. Mindez azt jelenti, hogy ezt a beruházást sem szabad pusztán önmagában szemlélnünk, ez az intézmény annyit ér, amennyit az őt használó és fejlesztő kutatók ennek segítségével majd el fognak érni. Látnunk kell tehát mögötte azt a hátteret is, amely biztosítja a sikeres működését. Látnunk kell a magyar tudományos kutatás intézményrendszerének az elmúlt években lezajlott megújítását, amelyben Pálincás professzor úr döntő szerepet játszott. Érdeemes látnunk a Magyar Tudományos Akadémia Lendület Programját, és helyi szinten érdeemes látnunk mögötte a Szegedi Tudományegyetemet, a Magyar Tudományos Akadémia Szegedi Biológiai Központját és az idén az Európai Unió kiválósági pályázatán elnyert Molekuláris Medicina Kiválósági Központot is. Ha ehhez még hozzávesszük, hogy utóbbi intézmények a Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatal pályázatain az előttünk álló évekre több tízmilliárd forint kutatási támogatást nyertek el, akkor nyugodtan kimondhatjuk, hogy ez a központ fényes jövő előtt áll.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Magyarország akkor lehet a jövő nyertese, ha tudományos kutatóközpontok egész hálózatát hozzuk létre, hogy hazánk ne csak termelési, hanem kutatás-fejlesztési központtá is válhasson.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

De mire is szolgál valójában ez a 24.500 négyzetméteres high-tech terület, amelyhez képest még a magyar parlament is eltörpül a maga 18.000 négyzetméterével? Nyilván lesznek, akik ezt nálam majd pontosabban és szakszerűbben elmondják majd. Ma délben például meghallgathatjuk Krausz Ferenc professzor úr előadását, akit szintén tisztelettel köszöntünk. Annyit azonban talán e szakmától távol állók is megértenek, hogy olyan, a mindennapi gondolkodás számára felfoghatatlanul rövid fényimpulzusokat állítanak majd elő itt, amelyek rövidebbek szinte minden atomi folyamatnál. Ezek a kutatások atomi folyamatokon alapuló technológiákat alapozhatnak meg, és új, kivételes hatékonyságú kutatási eszközöket adhatnak más tudományterületek, így a biológia vagy az orvostudomány kezébe. Innen nézve talán a tudományban egyáltalán nem járatos, átlagos műveltségű magyar állampolgárok is pontosan megérthetik, hogy az orvostudomány fejlesztésén keresztül nekik személyesen is érdekük, hogy ez a központ, ez a kutatóközpont itt, a hátunk mögött sikeres legyen.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

A 2011-es kormánydöntésből rengeteg egyeztetés és előkészítés után 2014-ben egy alapkő letétele, 2017 áprilisára pedig egy kész épület lett, amelyben mostanra már a berendezések üzembe állítása is megkezdődött.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

A helyzet úgy áll, hogy 2011-ben a döntés felelőssége a kormányé volt. A mai napon a felelősségnek ezt a stafétáját átadjuk a tudósoknak, a mérnököknek és az egész tudományos közösségnek. Az Önök feladata, hogy a lehető legeredményesebben és leghatékonyabban használják ezt a berendezést. Mindezek után nekem nem marad más dolgom, minthogy megköszönve a munkát azoknak, akik felépítették, átadjam ezt a hatalmas értéket

Magyarország és a nagyvilág kutatói közösségének. Arra kérem Önöket, hogy minden tudásukkal és erejükkel azon legyenek, hogy 2018. december 31-re már teljes kapacitással működhessen az ELI – Európai Kutatási Infrastruktúra Konzorcium. Végezetül azt kívánom Önöknek, hogy érjenek el új, kiemelkedő tudományos eredményeket, neveljenek fel új magyar tudósgenerációkat, és csábítsák ide munkájukkal a világ összes országának kutatóit és diákjait. Magunknak pedig azt kívánom, hogy legyen a jövőben még jó pár alkalom, amikor a polgármester úrral együtt újra itt állhatunk. Kívánok Önöknek jó és eredményes munkát.

A kutatóközpontot ezennel átadom.